

განკ. 9931.
წიგნ. 9931.

საქართველოს მემკვიდრე

თბილისის მემკვიდრე.

184

№ 51

1920 წ.
ნოემბრის 28

ნეტა ვინ აჯობებს,
არ ვიცი ვინ ვაქო:
ლენინს აზრუმი სურს
ქემაღს უნდა ბაქო!

9931

ლადოს ხსოვნას

„ბოლოს შეჰყარნეს მიწამან
ერთგან მოყმე და მსცოვანი“.

ჩვენი ჟურნალის ფურცლებს არ სჩვევია გლოვა და ცრემლები.

მაგრამ დღეს ამ სიცილის სამეფოში მოულოდნელად შემოიჭრა დაუძინებელი მტერი—ტირილი—და უბრძოლველად დაიპყრო მისი პირველი ფურცელი.

და აი, იმათ, ვინც ყოველსავე მწუხარებასა და უბედურებას ღიმილით ხედებიან და ღიმილითვე ებრძვიან, დღეს თავის თავს უღალატეს:

— ვეღარ „დაუცავთ სტილი“ და თავადაც ცრემლებსა ჰღვრიან სხვებთან ერთად.

სამშაბათ საღამოს ჩვენ წინ გვედო ძვირფასი ლადოს შარჟი და ამ ნომრისთვის ვამზადდებით.

და სწორედ იმ დროს, როცა ჩვენ ვფიქრობდით უწყინარის ღიმილით მეგობრულად დაგვეცინა ლადოსთვის, ჩვენზე დაუნდობელი და ძლიერი იუმორისტი, სიკვდილი, თურმე ფეხაკრებით ეპარებოდა მას.

ჩვენ მხოლოდ ლადოს ვუპირებდით ტკბილად და მეგობრულად დაცინვას.

სიკვდილმა კი მწარედ დასცინა მთელს საქართველოს.

ჩვენ გვინდოდა ყველასათვის საამო და სასაცილო შარჟი მოგვეთავსებია ჩვენს ჟურნალში.

სიკვდილმა კი ყველასათვის საზარელი და გულმოსაკლავი შარჟი დაამზადა:

— უსულო ლადო! მკვდარი ლადო!

განა შესაძლოა, მართლა, წარმოვიდგინოთ უსიცოცხლო ლადოზე უფრო გულმოსაკლავი და საზარელი რამ?

კაცი, რომელსაც ათასი სხვა და სხვა გვარი სიცოცხლე გადაუშლია ჩვენ თვალ-წინ დღეს თვით სიცოცხლეს მოკლებულია!

უსულო გახდა ის, ვისაც ათასი კაცის მრავალ-ფეროვანი სული განუხორციელებია თავის არსებაში!

როდესაც ყველას თვალები და ყურადღება ძვირფას ცხედრისა და ღია საფლავისკენაა მიპყრობილი, განსვენებულის ღვაწლსა და დამსახურებაზე ლაპარაკი ძნელია. ამას არც ჰფიქრობს ვინმე.

მაგრამ ამ სტრიქონების დამწერის მხრივ უმადურობა იქნებოდა, სწორედ ახლა, სანამ ლადოს საფლავი ჯერ კიდევ არ დახურულა, მხურვალე მადლობა არ ჩასძახოს შიგ იმ დაუვიწყარ წუთებისთვის, რომელიც ლადომ არგუნა მას და მრავალს მასთან ერთად ყველაზე უფრო აუტანელსა და უსიხარულო დროს მათის ცხოვრებისა.

ეს ის დრო იყო, როცა ჩვენ პატარა მოწაფეები ვიყავით და ქუთაისის გიმნაზიის პანსიონში ვსწავლობდით.

ეს იყო დრო „დიადკა“ კრავცოვებისა, „ვოსპიტატელ“ ლაბენსკებისა, მასწავლებელ მაშურკოებისა.. ერთი სიტყვით—დრო ქართველ მოწაფეთა ცრემლებისა.

ჯერ კიდევ ყველას ახსოვს, რა იყო მაშინდელი რუსული სკოლა „ტუზემცებისათვის“.

— Повтори: я—русский, я—русский, я—русский!

— Я—русский, я—русский, я—русский — იმეორებდა სულიერათ დამონებული პატარა ქართველი მოწაფე.

ასეთი სული ტრიალებდა იმ პანსიონშიც, სადაც ჩვენ ვიზრდებოდით. ან უკეთ რომ ვსთქვათ სადაც ჩვენ ვიყავით დაპატიმრებული, ვინაიდან მე არც ერთ მაშინდელ საპრობილეში არ წარმომიდგენია ისეთი ზნეობრივი და სულიერი დამცირება როგორც იქ იყო.

ჩვენი პატარა გულბებიც ისე იყო დახშული და დაკეტილი, როგორც ჩვენი პანსიონის კედლები.

სკოლაში ჩვენ არ გაგვაჩნდა არცერთი მფარველი, არცერთი მოყვარული აღმზრდელი და ყველა მასწავლებელს მტრულად შეგვეყურებდით ქვეშიდან, რადგან ისინიც მტრულად დაგვეყურებდნ ზევიდან.

ძნელი იყო ჩვენი მაშინდელი ცხოვრება.

პირადათ მე გიმნაზიაში გატარებული წლები გავლილ ცხოვრების ყველაზე მძიმე დროებათ მიმაჩნია.

და აი, ამ დროს, ჩვენს მოკუპრულ ცაზე იელვა ბრწყინვალე ვარსკვლავმა.

ეს ვარსკვლავი იყო ლადო მესხიშვილი.

მან გვაზიარა პირველად ხელოვნების ნამდვილ წყაროს.

მან შეგვაყვარა ის, რაც სკოლაში უნდა შეეყვარებინათ ჩვენთვის და გვაძულვდნენ კი.

ლადო გახდა ჩვენი კერპი, ხოლო ქართული წარმოდგენა ლადოს მონაწილეობით ნამდვილი სიხარული, სიხარულს მოწყურებულ ბავშვებისათვის.

რამდენი ცრემლი—ლადოს მიერ დახატულ გამირთათვის!

მაგრამ ეს ცრემლები არ ჰგავდა გიმნაზიის ცრემლებს.

რამდენი უძილო ღამე—ლადოს წარმოდგენების შემდეგ!

ეს უძილო ღამეებიც არ ჰგავდა პანსიონის სხვა უძილო ღამეებს!..

ყველა მოწაფე თავის საამაყო მოვალეობათ სთვლიდა, ქუჩაში ლადოსთვის საღამის მიცემას.

— დღეს ლადო მესხიშვილი შემხვდა! შემომხედა, ბიჭო! ქული მომიხადა!

ეს ხომ უბედნიერესი დღე იყო!..
ლადომაც იცოდა ჩვენი მოპყრობა.
მარტო მისი შემოხედვა რად გვიღირდა!

ისე მოგვეფერებოდა და დაგვიყვავებდა თვისი მშვენიერი თვალებით, თითქოს გულში ჩავეხუტებინეთ და თავზე ხელი მოესვას...

ლადო მესხიშვილმა გაუჩინა ჩვენს უფერულ ცხოვრებას აზრი და მიზანი..

ამისთვის ვაწუხებ ჩემი საყვარელი ლადოს ძვირფას ცხედარს და უადრესი მადლობის გრძობით მუხლს ვიდრეკ მის წინაშე.

ეს მადლობა მიიღოს მან იმ პატარა მოწაფე-

საგან, რომლის გული და სული დაიპყრო იმ ღროს და სიხარულით აუესო...

და მის მაშინდელ ამხანაგებისაგან.

პატარებმა იციან ცნობა და დაფასება დიდი ნიჭისა!

„აღვიარებ შენ უფალო, რამეთუ დაჰფარე ესე ბრძენთაგან და მეცნიერთა და გამოუცხადე ჩჩვილთაო“, ამბობდა ქრისტე.

მართალია, ლადოს ნიჭი „ბრძენთა და მცნიერთათვისაც გამოცხადებულა“, მაგრამ ისეთი სიყვარული და პატივისცემა, როგორც ჩვენ გვიყვარდა ლადო და პატივს ვცემდით მას, მხოლოდ „ჩჩვილთ“ შეუძლიათ.

შალვა შარაშიძე.

ო მ ის ა მ ბ ე ბ ი.

წერილი II

VI. მანიფესტი.

ჩვენი მოლოდინი სავსებით გამართლდა. ნათლად გამოიჩინა, რომ ფუტურისტების ბელადს, ბალო იაშვილს, სრულიად არ უნდოდა თაჲ მარ მეფე ცოლად, გამოიჩინა რომ ის კაროჲნი-თაც სრულიად კმაყოფილი იქნებოდა, რომ ეს ქამანდა მან ვითომ „სიგიჟით“ გადმოისროლა, ხოლო ნამდვილათ კი ფუტურისტებს ჩვენთან ომის ატეხა უნდოდათ.

ფუტურისტები, ანუ ქართულად ყანწისტები პოეზიის ბოლშევიკები არიან. ეს აშკარათ სჩანს მათი ე ი ბოლშევიკებისა და ყანწისტების ურთიერთ განწყობილებიდან და იმ ისტორიული მსგავსებიდან, რომელზედაც ქვევით მოგახსენებთ.

როგორც ბოლშევიკებს „ბათუმის გაყიდვის“ მომიზეზებით საქართველოსთან ჩხუბის ატეხა უნდათ, ასევე ფუტურისტებმა თამარის მითხვევის მომიზეზებით საბაბი იშოვნეს ჩვენთან ომის გამოცხადებისა და საკმარისი იყო ჩვენი სრულიად ზრდილობიანი კილოთი გამოთქმული უარი, რომ ფუტურეთი ყალბზე დამდგარიყო.

ტიციან I (ტაბიქემ) მყისვე გამოსცა მანიფესტი, სადაც სხვათა შორის ამბობს:

„მალარმე და კანტი დაარბევენ მონგოლეთის ჩალმებს—(იგულისხმეთ „ეშმაკის მათრახი“) ახალი ვიზიონერობა გაურღმავებს მათ ვიწრო თვალებს; როგორც საღმანასარი გაიარს აზიაში რომესპიერი და ჩამავალ მზეზე გაბრწყინდებიან გილიოტინები“.

მკითხველი მშვენიერათ ხედავს, თუ ვისზე აყვარებენ თავის იქედებს ჩვენთან ბრძოლაში ადგილობრივი ფუტურისტები! როგორც ადგილობრივი კომუნისტები, ისინიც გარეშე ძალაზე ეყრდნობიან. ისინი უხმობენ დასახმარებლად მალარმეს, კანტს, რომესპიერს. ისინი აპირობენ ჩვენთან ბრძოლას გილიოტინებით.

მანიფესტი, ცხადია, მობილიზაციის ნიშნით უნდა ვიგულისხმეთ.

VII. მტრის ოინები.

როგორც მანიფესტიდან დაინახავთ, ჩვენდა თვალის ასახვევით ფუტურისტები თითქო მონგოლებთან საომრად ირაზმებიან, რათა მუსრჲ გაავლონ იმათ ჩალმებს.

ამ ოინბაზობის დასამალავათ, ერთი ბელადთაგანი, ნიკოლოზ მიწიშვილი სწერს:

„ჩვენი სიძლიერე იმაშიაც არის, რომ ჩვენი ბერაკადა*), რომელზედაც ავმართეთ ნათელი ჯვარი პოეზიის მართლმადიდებლობისა ერთი თავით ებჯინება ტიბეტს, ხოლო მეორეთი პარიზს“.

იგივე დიპლომატი, ცოტა ქვევით, კიდევ უფრო ხლართავს საკითხს და ცდილობს საბოლოოთ აგვიბნოს დავთარი ის სწერს:

„ჩვენ აქ (საქართველოში) ვეძებთ მტრებს და ვერ ვპოულობთ. ხშირათ კიდევაც ვქმნით ასეთებს და როგორც დონკიხოტები ვებრძვით ქარის წისქვილებს. შეიძლება ეს იყოს ჩვენი ირონია საქართველოზე და საკუთარ თავზედაც“.

ხედავთ სად ეუბნებიან! რა შორს გადაუკრეს?.. ვერ მოგვატყუებთ!

აი ჩვენი პასუხი ამ ოინებზე. ქარის წისქვილებთან ბრძოლით ფონს ვერ გახვალთ, მოწყალენო ხელმწიფენო, და ირონიასთან ბრძოლას ამ ერთი ინციდენტით ვერ გაათავებთ.

ჩვენ პირველ წერილშივე (იხ. „ეშმაკის მათრახი“ № 49) აღვნიშნეთ, რომ თავს არავის ვესხმით. დღესაც ამავეს ვიმეორებთ და დავსძენთ, რომ ჩვენი ომი თავდაცვითი ომია. ამიტომაც ფუტურისტების სიტყვიერ განცხადებებს ჩვენ ვერ დავუყრდნობით. ჩვენ რასაკვირველია მოხარული ვიქნებით, თუ ისინი მართლა მართლმადიდებლური ექსტაზით არიან აღჭურვილნი და მონგოლეთის წინააღმდეგ ჯვაროსნულ ომს აწარმოებენ ჩალმე-

*) ფუტურისტები თავიანთ ორგანოს შეცდომით „ბარრიკადს“ ეძახიან და არა ბერაკადს.

ბის შესამუსავეად, მაგრამ ამასთან ერთად ნურას უკაცრავად თუ ჩვენ მზათ ვიყოთ საკირო დროს წინააღმდეგობის გასაწევათაც, უკეთუ მუხანათი მტერი მოიგუნებებს და თავს დაგვეხმის,

ამიტომ ჩვენ მოვითხოვთ უტყუარ გარანტიას და არა უბრალო დიპლომატიურ ქამანდებზე აგებული სიტყვებს.

VIII. თივაში ცეცხლი..

ჩვენი მოსისხლე მტრები, ფუტურისტები, მუდამ თავის „ცეცხლზე“ გაჰკვივიან და ის კი დაავიწყდათ, რომ თივაში ცეცხლი არ დაიძალემა... არ დაიძალა ეხლაც.

როგორც მოგახსენეთ, ტიცინ I-ის (ტაბიძის) მანიფესტი ნიშანი იყო მობილიზაციისა, რომელსაც ფუტურისტები, როგორც სირაქლემა თავს, მაღაღდენ.

მაგრამ აი ცნობილი გიორგი ლეონიძე, (არაფერი ნათესავი არ არის „სამშობლოში“ მომქმედი ლეონიძისა) ააშკარავებს თავისიანების ზრახვებს და „ბერიკადების“ მესამე ნომერში სწერს:

„გრიგოლ რობაქიძე, რომელიც არის დროშა და მხედართმთავარი, ყუმბარასავით გასკდება...“

აქედან ცხადათ სჩანს, რომ მტერს უკვე მთავარსარდალიც აურჩევია და აურჩევია ისეთი, რომელიც „ყუმბარასავით გასკდება“. ჩვენ ეს ოღონაც არ გვაფიქრებს, ვინაიდან თუ გასახეთქია, ის მტრის ბანაკშივე გასკდება.

ეს კიდევ ცოტაა! „ბერიკადების“ იმავ მესამე ნომერში, ვილაც უსახელო ავტორი მოწინავე წერილისა შემდეგ საგულისხმიერო სიტყვებსა სწერს:

„თავდადებულ გვარდიას და გამარჯვებით შემოსილ ჯარს წინ გაუძღვება (ფუტურისტ) პოეტთა ძახილი—ტრაპიზონში უსათუოდ!“

ტრაპიზონი აქ თვალის ასახვევათ არის ნახმარი, მაგრამ ჩვენთვის უმთავრესი მნიშვნელობა მტრის ორგანიზაციის აქვს. როგორც ეტყობა „ყანწისტები“ (ფუტურისტები) ორგვარი სამხედრო ორგანიზაციის მომხრე ყოფილან: გვარდიის და რეგულიარული ჯარისა. ამ ცნობას ჩვენთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. მტრის ორგანიზაციის გაგება თითქმის ნახევარ გამარჯვებას უდრის.

IX მთავარი „გვარდიელები“

„გაიცან მტერი და გამარჯვება შენია!“ სთქვა ერთმა სამხედრო გენოსმა.

სრული ქეშმარიტებაა.

ჩვენს წინაშე სძევს საუცხოვო დოკუმენტი ჩვენი დაუძინებელი მტრის მთავარ-მთავარ გვარდიელთა შესახებ. დოკუმენტს ხელს აწერს ფუტურისტთა შორის საკმაოდ ცნობილი ტრისტან მაჩაბელი და მოთავსებულია იგი მტრის ოფიციალურ „ბერიკადების“ მესამე ნომერში. მოგვყავს ეს შვიათი დოკუმენტი სიტყვა-სიტყვით.

„გრიგოლ რობაქიძე. უძილო ღამეში ფიქრობს. მის წინაშე ფეხშიშველა 1) რითმები და რბიან. მას ელანდება სააკაძე 2) ლექსებს მარმარილოს ტილოზე სწერს. ხმა მაღლა იმეორებს სიტყვებს, თითქოს საცერში სცრისო. 3) მზე რო ამოვა გადისურავს საბანს. მის აივანზე ვილაც დადის. იქნება ეს ქინკა არის.“

პაოლო იაშვილი. ქიმერიონშიზის. ტუჩებს ენით ისწორებს. ლექსებს სწერს, როცა ჰაერი აღუღებულია. კალმისტარი და მელანი 4) უფრო აღელვებს, ვიდრე ფანქარი. შეიძლება გენიოსია შეიძლება უბრალო მოშიარე. დაუღალავი აქტიორია და რაპოდენიმეთ ნე-რონიც არის.“

ტიციან ტაბიძე. ორსული ქალივით ქირვეულია. არავინ იცის როდის სწერს ლექსებს. ხელი ღამაში აქვს. ერთხელ მის ბინაზე არჩილ მიქაძეს შარვალი და სათვალეები დაეკარგა. გრძელი თითები აქვს. 6).

კოლაუ ნადირაძე. კარი გაღებული აქვს. მას ზამთარი უფრო ახელვებს, ვიდრე ზაფხული. ლექსებს სწერს ბლუზაში, დახეულ ფეხსაცმელებში პაემანის შემდეგ. გაზეთებს არ კითხულობს. 7) მის მაგიდაზე არის შუშა და შუშაში მკვდარი ბავშვი. მის ოთახში აგრეთვე ბევრი თოფებია.“

სანდრო ცირეკიძე. მისი სახლი რიონის პირად სდგას. კედელზე მაღარმქერ და მისი მამის სურათები უკიდია აწუხებს ურიების მეზობლობა. ყავს წითელი ძაღლი, რომელიც მუდამ უყვფს ვალერიან გაფრინდაშვილს. მის ეზოში ერთხელ დედალმა დაიკვილა. სანდრომ დედალი დააკვლევინა, შესწვა და შესქამა. სწერს ნაშუადღევს და ჰგავს ბელურას.“

ვალერიან გაფრინდაშვილი. წვიმიან დღეში არა სწერს. ლექსის დაწერისათვის სჭირდება სითბო. თუ დამეა სარკეს გადააბრუნებს, რომ ორეულმა არ შეაშინოს. ლექსის გათავებას დილისთვის გადასდებს ხოლმე

ლელი ჯაფარიძე. ლექსებს სწერს ან ქალაქში, ან სოფლად, ან სხვაგან სადმე. კარგი ლექსის დაწერა არაფრად უღირს. თუ უშუალოა და მისი ცხვირი არ მოსჩანს ლექსის წერას ქუჩაში იწყებს და სამზარეულოში ათავებს.

1) ცხადია მარტო საბჭოთა ჯარები არ ყოფილა ფეხშიშველი! 2) აჰო! 3) ცხადია რობაქიძის წინაპრები მეფურნეები ყოფილან. მაგრამ ეს მომარაგების მინისტრი მუდამ უსაცრობას წუწუნებს და თუ ეს მართალია რისთვის არ ჩამოართმევს ყანწისტებს ამ საცრებს?

4) უხმება მტრის ცეცხლისაგან. 5) მელანი აღბათ ღვიწხოს აგონებს. 6) მეტადრე სალოკი და შუა თითი. 7) ცხადია გარდა „ბერიკადისა“.

აი დაახლოვებით მოკლე შინაარსი იმ დოკუმენტისა, რომელზედაც ხელი ტრისტან მაჩაბელს უწერია და რომელშიაც დასურათხატებულია უმათავრესი გვარდიელნი ყანწისტებისა.

ჩვენმა კონტრ რაზვედკამ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია ორ გარემოებას:

ა) რა დანიშნულება აქვს იმ შუშას, კოლაუ ნადირაძის საწერ მაგიდაზე, რომელშიაც მკვდარი ბავშვი სძევს და

ბ) რა გავლენა იქონია სანდრო ცირეკიძეზე იმ მყოფანა დედალმა, რომელიც მან დააკვლევინა და შესქამა.

საინტერესოა აგრეთვე რისთვის უყევს სანდრო ცირეკიძის წითელი ძაღლი ვალერიან გაფრინდაშვილს და ვინ მოიპარა ტიცოან ტაბიძის ბინაზე (ვარდისუბანის ქუჩა) არჩილ მიქაძის შარვალი და სათვალეები. ჩვენ აქ არაფერს ვიტყვით პაოლო იაშვილის მიერ ენით ტუჩების სწორების შესახებ.

ერთი სიტყვით ცოტად თუ ბევრად ჩვენ ვიცით ვისთან გვაქვს საქმე და რას წარმოადგენს ის „გვარდია“ რომლითაც „ყანწისტები“ თითქო ტრაპიზონის აღებას ეპირებიან. და ნამდვილათ კი ჩვენს წინააღმდეგ ირაზმებიან.

ისტორიკოსი.

(შემდეგი იქნება).

ღუელის ვილსონთან *)

ვინც ხმელეთის ოქროს კალო მის ხულაში დაიგროვა,
ვისაც იცავს დედა მიწის
მეფაზეშეთა მთელი ხროვა;
ვინაც კერძო ჯიბის გარდა
ინტერესს და საქმეს არ ცავს,
ვინაც თმის და წვერის გარდა
ულვაშებსაც კი იპარცავს...
ქართველისთვის სირცხვილია
ამგვარ გმირებს შეებრძოლოს,
მაგრამ მაინც ღუელს ვითხოვ,
ველარ ვითმენ შე ამ ბოლოს.
მისტერ ვილსონ! „თორმეტ მუხლში“
წვრილმა ერმა ნახა ბინა ..
(თქვენ საცნობად რაკი გავხდით
ღმერთმა ისე წაგვახდინა)
მოიგონეთ რუსეთისთვის
ბოლონდელი თქვენი ნოტა,
ძველ ფარგლებში მის აღდგენის
იაღლიში კი ხარო ცოტა!
ნუ თუ ასე დაგავიწყდათ
რაც დაჰპირდი ამ წვრილ ერებს?

*) ავტორისა და მკითხველის საყურადღებოდ ვაცხადებთ, რომ ეს ლექსი რედაქციამ 17 ნოემბერს მიიღო და უფრო ადრე არ შეეძლო დაებეჭდა.

ნუ თუ თქვენი ბრძნული სიტყვა
საქმეს აღარ შეიფერებს?
სომხეთი თუ კი იცანი
ქართლმა რაღა დააშავა?
სირცხვილი და უმართლობა
ამას იქით სადღა წავა?
შეიძლება პრეზიდენტმა
ისტორია არ იცოდეს,
კოლუმბი რომ მის წინაპრებს
ქამანდებით სდევდა ოდეს.
ამერიკის უღრან ტყეში
კოლუმბი რომ გზას ვერ იგნებს,
მაშინ ჩვენი ვახტანგ მეფე
კანონების სწერდა წიგნებს.
მეცნიერთა მეცნიერმა
ამერიკა რომ მონახა,
მაშინ ყოფნა ჩვენმა ერმა
თამარ-მეფით გამოსახა.
დღეს რომ გვეჯობნით, მომავალში
ვერ გაიტანთ ამით ლელოს.
და წარსულზე თქვენს მეგობარს,
ჰკითხეთ თუ გინ უ ვენიზელოს.
თორნიკე და მისი ჯარი
ქართველთ ზნე და სულის ჯიში;
(დაწვრილებით შეგიძლიათ
რომ მიიღოთ ანგარიში)
ერეკლე და სააკაძე
მურმან ყრუ და შახაბაზი;
ფიდრის პირველს თუ ენდობით
არ გახრილა ბრძოლის ხაზი.
ამის შემდეგ ჩვენმა ერმა
რაც წამება ვადიტანა,
და დღეს კიდევ რაღაც ძალით
ხალხის არის ეს ქვეყანა.
და ვილსონმა ყველა აგი
ვერ შეიტყო ღდემდის განა?
ცნობის ღირსად არ ჩასთვალოს
კაცმა ხალხი ამისთანა?
მარა ჩვენში წითელ დროშას,
ველარ ბურავს ძაძა-ფლასი.
ქვეყნის ბატონ პატრონია
მშრომელი და მუშა კლასი.
მარა კარგი, ყველაფერს რომ
ამას თავი დაეანებოთ,
და ეს ხალხი თქვენებურა
ტკბილი სიტყვით გამოვკვებოთ—
ჩიჩერინს თუ ქართველების
არსებობა მტკიცეთ სჯერა,
ჩვენს ეროვნულ განმტკიცებას
თავის ხელი მოაწერა—
მთელი ერის ბედის წერა
რა ნება გაქვთ თქვენ წაშალოთ?
ძველთა ძველსა ხალხს და ქართველს
გარუსება დაგვაძალოთ?

ისტორიამ რაც გვარგუნა
 თქვენ საეჭვოდ გაგვიხადე.
 ამას ისე ვერ შეგარჩენ
 თუ დუელში არა გცადე.
 თუმც მუშტითაც კაროლი ხარ,
 იგი მეც ქე შევისწავლე.
 როცა თქვენი „ნიორკიდან“

მექსიკამდე ცხენით განვლე.
 ვადად ვნიშნავ პირველ მაისს,
 ქალაქ ლონდონს ბრძოლის ველად,
 სეკუნდ.ნტათ ტომას შოუს
 ბრძოლის წესის დასაცველად.

ბუტუნა

„უპლატენიე“

დაილოცა ღმერთო შენი სამართალი!.. თურ-
 მე ყველაფერს გაიგონებს კაცის წყური!..

კაცო, ხალხნო, გესმით რა ამბავია?!. გესმით
 ეს რა „ვტორი პრისესტიია“ ჩვენ თავზე?!

აზობენ, როგორც ბალშევიკებმა მოახდინეს
 რუსეთში „უპლატენიე“, ისე ჩვენ პრავიტელ-
 სტვასაც უნდა რომ აქაც შამოილოსო!!!

ახლა არ იტყვიტ რა არის ეს „უპლატენიე“!
 თურმე კვარტირები რომ ბევრი არ დაგვირდეს
 და შეშაც არ დაგვხარჯოს, აიღებენ და შამოგი-
 ყრიან ოთახში: ყველა ვიგინდარას, ქუჩის მაწან-
 წალას, თათარს, ურიას, სომეხს, ქართველს, ლე-
 მენცს, ქალს, კაცს, ახალგაზდას, საკალბასე ბე-
 ბერს... ერთი სიტყვით ყველას დომხალივით აუ-
 რევენ, რომ რაც ბევრი იქნებით ერთად სარდინკა
 სავით ჩაწყობილიო, უფრო გათბებითო და კვარ-
 ტირაც და შეშაც ცოტა მოგინდებათ!

ვა, ვა, ვა, ვა!.. აფსუს დროვებავ, აფსუს რო-
 გორ ჩატილდა საქმე!.. კაცო, რის კვარტირაო,
 რის გათბობაო, რის „უპლატენიეო?!.“ როგორ
 ჩემ დედა-კაცს ვის მიუყენებ გვერდში საუპლატ-
 ნენიოთ, ხომ არ გაგიყდით ხალხნო?!. ესაა თავი-
 სუფლეთა, ესაა სლაბოდნობა, რომ კურომომზერე-
 ბივით ერთმანეთში ავირიოთ?!. აფსუს კეკელ,
 თურმე იმისთვის მიზელია ღუხ-ლადიკალონებით,
 რომ ვილაც ვიგინდარას შევაწუხებო საუპლატ-
 ნენიოთ!.. მაშა, მაშა!.. სულ მაგ ჭკვაზე დავდი-
 ვარ რაღა! მაშ მე ვირი ვყოფილვარ, მაშ მე ტვი-
 ნის ვასპალენიე მქონია და ველარა გამიგია რა!..
 არა, არა, ვგრე არა სწირავს ჩვენი ტერ-მიკიჩა!
 თუ არა და ჩემ დედაკაცს რა აქვს საუპლატენ-
 იო?!. მე შენ გითხრა ზოგიერთი ქალებივით სკე-

ლეტია აი! არა, ის ძალიან პლოტნი მყავს და
 არავის ვებეწეები იმის კიდევ უფრო გაპლოტნე-
 ბას. დედაკაცს შეხედო ბრანიროვანი პოეზდი გე-
 გონება. თითო იმისი წვივი სულ სლაბოდნათ ეყო-
 ფა მელიქ-ნაზარიანცის შენობას სტოლბათ რომ
 შეუყენო და ნეუყელი იმას კიდევ პლოტნობა
 სკირდება?!. არ ვაცი... რას ფიქრობს ეს ჩვენი
 პრავიტელსტვა! ესაა, კაცო, სლაბოდნობა, ესაა
 ხელს ვერავან გახლებსო?!. ხელის ხლება კიდევ
 ჯანაბას, ნიჩავო, პუტიაკ... საქმე ის არის რომ
 უფრო გლუბოკათ მიდიან და!.. გინდა თუ არა
 ქვეყანა უნდა მოგვიწვინოთ რომ გათბეთო!!.

კაცო, როდის შამოგითვალეთ რომ შეშა
 გამომიგზანეთ მეთქი, როდის შეგვებეწეთ რომ
 გამოთბეთ მეთქი! პო... ეს ზაკონი რომ ჩემ ხალა-
 სტოვობაში გამოსულიყო კიდევ ჯანაბას, მაგრამ
 ეხლა, როცა სამი თვეა ჯვარი დამიწვრია, ჯერ
 სიყვარულის ლუბოვი არ გაგვითავებია. მამა უც-
 ხონდებათ მაგ ჭკვაზე ვარ რაღა! ვაი აფსუს გეურქ!
 არა ძმაო, მე ჩემთვის სახლიცა მაქვს, შეშაცა მაქვს,
 პლოტნიცა ვარ, ჩაპლოტნებული დედაკაციცა
 მყავს და არავის ვებეწეები ჩემს პაკრავიტელო-
 ბას!..

გოგია

დეზერტირები

ხშირათ ისეთი ადამიანი გილალატებს ხოლმე ვისგანაც არაფერს ამისდაგვარს არ მოვლი.

ასე მოუვიდა სახალხო გვარდიის ბათომის შტაბს.

ვინ არ იცის თუ რა ძნელი შესადგენია გვარდია. ათ ჯერ უნდა გაზომო და ასწონო ესა თუ ის პიროვნება, სანამ მას გვარდიაში მიიღებდე. გეშინია ვაი თუ არ გამოდგეს გვარდიელობის ღირსი და შეგვარცხვინოსო.

უნდა ვსთქვა მართალი, რომ ბათომის შტაბი მუდამ ხელმძღვანელობდა ამ საღ მოსახრებით და ამიტომ მეც შტაბთან ერთად დარწმუნებული ვიყავი, რომ ბათომის შტაბს დეზერტირი არ ეყოლებოდა.

ყოველ შემთხვევისათვის, გული რო დამემშვიდებია მესამე დღეს ათი დღის ვარჯიშობის აღლუმის გამოცხადების შემდეგ ვეწვიე შტაბს ინტერვუს გასაკეთებლათ.

წარმოიდგინეთ ჩემი გაკვირვება, როცა ლადი დოლობია, შტაბის თავმჯდომარე, მეტათ მოწყენილი იყო. ვიქტორ ჭედია კი მეტათ აჩქარებით იძლეოდა სხვა და სხვა განკარგულებას, ეტყობოდა რაღაც უსიამოვნოთ იყო, მაგრამ „გარეშე“ თვალისთვის მალავდა ამ უსიამოვნებას.

— რამ მოგაწყინათ, ბ-ნო ლადი! მიემართე მე თავმჯდომარეს ჩვეულებრივ ზრდილობიანათ. დარწმუნებული ვარ ვარჯიშობა კარგათ მიდის და დეზერტირი არ აღმოჩენილა.

ლადიმ ჩვეულებრივი ჩუმი შემპარავი ღიმილთ ჩაიციხა უღვაშებში; დაუკვირვებელი კაცი ვერც მიხვდებოდა. მე კი კარგათ მაქვს შესწავლილი ლადის ღიმილი და მაშინვე ვიგრძენ, რომ რაღაც უსიამოვნოს მეტყუოდა.

— ვარჯიშობა კარგათ მიდის ბატონი გრიგოლი—დაიწყო მეგრულათ ლადიმ, მაგრამ ლალიატს სადაც არ მოველიოდი იქ ვნახეთ.

— როგორ, ნუ თუ დეზერტირები აღმოჩნდა ბათომის გვარდიაში?

— არა, იგი თუ გინდა ქალია, მაგრამ...

— როგორ, თქვენ ქალიც გყავთ გვარდიაში?!

— როგორ არა: მის სნოუდენი და გიუსმანსის ქალიშვილი. ორი ქალი გყავს და ორივე დეზერტირებია, არ გამოცხადნენ ვარჯიშობაზე.

— ქალები არაფერია, ჩემო ლადი, კაცები თუ კი არ დეზერტირობენ.

— კაცებიც აბა!

— მერე და როგორ მოგივიდათ ასეთი საქმე. აკი მიღებისას ისე ფრთხილათ ეპყრობით საქმეს.

— რა სიფრთხილე გვინდოდა, ჩემო გრიგოლი! ყველა გამოჩენილი სოციალისტიებია, გიუსმანსი ინტრაციონალის მდივანია.

— გიუსმანსიც ჩაეწერა გვარდიაში?

— ყველა, კაცო, სულ ყველა: ვანდერველდე, დე-ბრუკერი, მაკონალდი, შოუ, ინგელსი, რენოდელი... ყველამ დიდი სიამოვნებით მიიკრა გულზე გვარდიელის ნიშანი და ახლა ათი დღის ვარჯიშობა რომ გამოვაცხადეთ ყველა გაიპარა.

— კი მარა, კაცო, ვანდერველდე უკვე მოხუცია...

— შენგან არ მიკვირს, გრიშა ჩემო! გაცხარებით შემომიტია ვიქტორ ჭედია და დათიკო კუნჭულიამ ერთად ხომ ნახე ამას წინეთ „ემშაკის მათრახში“ კაუცკის სურათი! სულ იარაღში იჯდა.

— არა, პარტიის მანდატიც რომ არ წარმოუდგენიათ? ჩაილაპარაკა მდივანმა. ვინ აგებს ახლა მათ მაგიერ პასუხს?

— უნდა მივსცეთ საველე სამართალში, შემოვიდა წინადადება და უნებლიეთ დაწყებული ლაპარაკი სხდომათ გადაიქცა.

შტაბი შეუდგა მსჯელობას: დაისაჯონ თუ არა სოციალისტური დელეგატები, რომლებმაც საქართველოში პირველ საქმეშივე თავი შეიქცხვინეს. მე კი შეუმჩნევლათ გამოვედი გარეთ. რა ვიცი საშიშია მეც მათ სიას არ მიმარცხონ. სიფთხილეს თავი არა სტკივა.

გრ. სლუჩანინი.

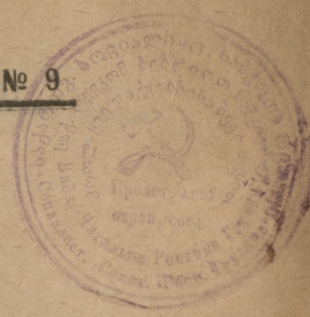
ქართული დრამა

ეს რა შემოიღეს
ამ ქართულ დრამაში:
არ კვირას გრძელდება
პიესის თამაში.

რეჟისორები

ალ. წუნუნაძე. ერთი, ორი, სამი, ოთხი!
ერთი, ორი! ერთი, ორი!
მე კახლავარ გვარდიელი,
თანაც — ორი დირექტორი!

ა. ს. ს. ს.

ალ. ახმეტელი.
 აბა, დედი-დედა! —
 მოისმიან ხმანია!
 მოდის ახმეტელია —
 მოაქვს „ბერდო ზმანია“!
 ფაჰ, რა საქნედაია!
 სეზონის „დუსმანია“.

მ. კორელი. (კოტეს არიის ხმაზე)
 მიუვარს მუსიკა, მიუვარს დრამადა!
 მიუვარს მხატვრობა... მაგრამ, დამადა:
 როდის გვედირსონ ჩვენ, რეჟისორებს,
 შესაფერისა სმა და ჭამადა!

რა იქნა ნიჭი?

გაზეთ „ბორბას“ საოპერო რეცენზენტი ბ. „ვ. ც.“ თავის უკანასკნელ რეცენზიაში ასეთი სიტყვებით აქებს „ლალატის“ დეკორაციებს: „მხატვარ ზალცმანის უნიკო (безталантный) დეკორაციებს შემდეგ თვალი ისვენებს ამ ძველმურათ დაწერილ დეკორაციებზე“.

მხატვარ ზალცმანს ქომაგი და მოსარჩლე ეჯავრება და არც სჭირია. ამ როლს ჩვენც არ ვკისრულობთ. გვაინტერესებს მხოლოდ ერთი რამ:

როდის აქეთ გახდა „უნიკო“ ზალცმანის ნაწარმოები?

რამდენათაც ვიცით, მხატვარი ზალცმანი კარგა ხანს მუშაობდა ჩვენს საოპერო თეატრში და თუ არ ვცდები, დღემდე მას ბ. ვ. ც.-დან, რომელიც აგრეთვე კარგა ხანია რეცენზენტობს გაზეთ „ბორბაში“, ასეთი სათაკილო განსჯა არ მიუღია.

რად მოხდა, რომ პატივცემულ რეცენზენტს არც ერთხელ კრინტიც არ დაუძრავს ზალცმანის უნიკობაზე, როცა მისი დეკორაციები სცენაზე იდგმებოდა და მაშინ მოაგონდა ეს „უნიკობა“, როცა სხვა მხატვრის დეკორაციები დაინახა სცენაზე?

ამის მიზეზს ჩვენ მოგახსენებთ.

მხატვარი ზალცმანი ამ ერთი კვირის წინათ

აკაკი ფალავა. ქართველი მსახიობები
 ღმერთმა დასწუვეფლოს, ქრისტემა!
 ვუღარ გაიგეს, არ იქნა;
 ჩემი მეთოდი, სისტემა!
 თითო ზეესს უნდებს
 ორმოცი რეპეტიცია,
 წარმოდგენაზე გამოფულენ,
 ვინ სად დგას ადარ იტან!

ქართული დრამის კასახთან.

— ბილეთები არის?

— გახლავთ!

— მიბოძეთ. ორი ბილეთი... პლაცკარტებით!

— როგორ თუ პლაცკარტებით?

— დიახ, პლაცკარტებით! ბალიში არ არის
 საჭირო: თანა მაქვს.

ევროპაში წავიდა. სხვა აუცილებელ და განუყ-
 რელ თვისებებთან ერთად მან თან წაიღო თავისი
 ნიჭიც. ეს ჩვენ დანამდვილებით ვიცით: ჩვენის
 თვალით ვნახეთ, ჩემოდანის საიდუმლო კუნჭულში
 რომ დებდა, ბათომის საბაჟოში არ მინახონ და
 არ ჩამომართვან, როგორც გასატანათ აკრძალული
 საქონელი.

„ეჭმაკის მატრახის“ რედაქცია დიდხანს ემუ-
 დარა ზალცმანს, დასტოვე, ნუ მიგაქვს, ზოგ თბი-
 ლისელ გაზეთის თანამშრომელთათვის გამოგვად-
 გებო, მაგრამ ვერაფერს გახდა. მაინც თან წაიღო
 იმ ჯიუტმა!

ამისდაგვარათ, ზალცმანის დეკორაციების უნი-
 კობა თითონ ზალცმანის საქართველოდან წასვლით
 აიხსნება.

მაგრამ ეხლავე დავამწვიდებთ ბ. რეცენზენტს:
 ხუთი თვის შემდეგ მხატვარი ზალცმანი ისევ თბი-
 ლისის დაბრუნდება და უტყუარი ცნობა გვაქვს,
 რომ თავის ნიჭსაც თან ჩამოიტანს. მაშინ ალბათ
 ბ. ვ. ც.-ს „ძველებურათ დაწერილ უნიკო დეკორა-
 ციებს შემდეგ“ ზალცმანის ნაწარმოებზე მოუხდე-
 ბა „თვალის დასვენება“

კონტრაპუნკტი.

სურათები ქართველ სტუდენტთა ცხოვრებიდან

დი შთაფრის ქუჩაზე. მიიბრინა ჯერ ანსტასიევის ქუჩაზე, დიდი ვაი-ვაგლახით მონახა სხლი, მაგრამ ლექტია უბრალო გათავუბულიყო, შემდეგ სერგოევის ქუჩაზე. აქაც ასე მონდა; შემდეგ უნივერსიტეტში - აქაც ასევე დაემართა და ბოლოს დიდი შთაფრის ქუჩაზე. აქ კი უბრალოდ დაე-

დიდი ვაი-ვაგლახის შემდეგ, ესტუმრა თბილისს, თავის ბარგო-ბარხანით კოტე, მთელი საღამო თვე, ამხანაგო-დან-ამხანაგთან დაწინააღმდეგა, თანხის უქონლობის გამო. ბოლოს როგორც იყო, იშოვა, მაგრამ ვაი იმისთანა შფინას: კოტეს დასასვლელს არც მაგიდა მისცა, არც ტახტი, არც სკამი, არც ლამაზი და არც ფეხი (გათბობს ხომ ზედმეტია ღამნაკვი) შეეძინა კოტეს სოციალური ნიჭების უიღვა: „დეკრეტორზე“.

მეტა აუდიტორია და წაბრძანებულიყო ავთოგოფობის გამო. უბრალო საათია. კუჭმა თავისი მითხროვა, კოტე გაემგზავრა სტუდენტთა სასადიდოში, ხადგა ჯერ ერთ

მოეწეო, მაგრამ მაგიდის მოვალეობას, ტახტი ასრულებს, სკამისას - ფეხი.

რიგში, შემდეგ ზურის რიგში, შემდეგ მაგიდის რიგში და ბოლოს როგორც იყო საათის საშის ელირსა დაჯდამა...

მეორე დღეს კოტე უნივერსიტეტში გაემგზავრა. დაეწეო განცხადებებს თვალდევრება. აღმოჩნდა, რომ ერთი ლექტია იკითხება ანსტასიის ქუჩაზე; მეორე სერგოევის ქუჩაზე, მესამე უნივერსიტეტში და მეოთხე დი-

მაგრამ აქ კიდევ უფრო მეტი უბედურება დაემართა: საჭმელის დამრიგებელმა ქალმა ვერ მიაწია კოტემდის. - კოტემ ვეღარ მოითმინა და დაეწეო 1/2 ცირ. ზურის რიგში. მალე ზური გათავდა. შეეძინა კოტეს „ბორში“ უზურით დასაღვეო.

საათის წიხე იყო უნაუკრსიტეტში ზნაქტიკული ვარჯიშობა, მაგრამ აქაც შემდეგი განცხადება წაიკითხა: „გადაიღვა შემდეგი დღისთვის“.

დაბრუნდა კოტე სახლში, ს:დამოს* 9 საათზე—სახ-ლი ვეღარ განათა ნაუთის უქონლობის გამო. მოეკალა თა თავის „გახურებულ“ ფეხზე და და წოთ ცნება იმის შესახებ, თუ როგორა ზატივისტებით და უურადღებოთ ეპურო-ბა ქართველი დემოკრატიული საზოგადოება სწავლას და მოსწავლე ახადგაზღობას. (განსაკუთრებით სტუდენტებს).

ა მ ბ ა ვ ი

(ვისთვის ხაამო, ვისთვის ხაავო).

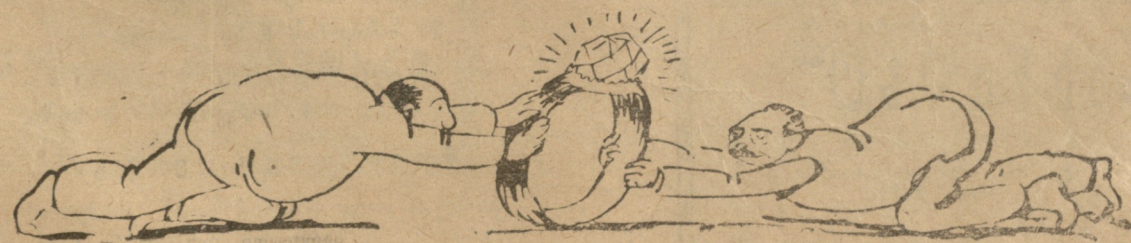
მუშათა მორევში, რომელიც მუშათა კლუბის წინ არის გადაკომული, (პლენანოვის პროსპექტზე) გუშინ ცხრა მოწინავე მუშა კინალამ დამხრჩვალა.

კიდევ კარგი, რომ დროზე მოუსწრია გვარ-დიის მთავარ ექიმს ამხ. იოსებ ცინცაძეს, რომე-ლსაც ამავე ტბის პირად აქვს აგარაკი და პირველ დახმარების აღმოჩენით სიკვდილისაგან უხსნია მუ-შათა მოძრაობისათვის საჭირო პირები.

როგორც გავიგეთ „მუშათა მორევში“ მომ-ხდარ ინცინდენტის გამო, ქალაქ ს გამგეობას და-უდგენია: „აიკრძალოს მუშათა კლუბში“ მაგარი სასმელების ხმარება და ტბის ნაპირებზე დაიდგას

ფარნები და დაწესდეს მილიციონერთა და მენავე-თა სადარაჯოები. ტბაში კი ჩაიშვას რამოდენიმე ნაიი“.

ქალაქში აგრეთვე ხმა დადის, რომ „მუშათა ტბის“ ირგვლივ მომხდარ ინცინდენტში ჩარევას აპირებს დამფუძნებელი კრების სოციალ-დემოკრა-ტიული ფრაქცია, რომელიც თითქო მოითხოვ-დეს ამ ტბის სრულ ამოშრობას. ამ ნიადაგზე ქა-ლაქის თვითმართველობასა და დამფუძნებელი კრე-ბის სოც. დემ. ფრაქციის შორის მოსალოდნელია კონფლიქტი და თუ ტბის ამოშრობა გადაწყდა სპირიდონ კედია დეპუტას გაუგზავნის მუშათა კლუბს: „ჩვენმა ცდამ გაიმარჯვაო“.

გ ა ნ ც ხ ა ღ ე ბ ე ბ ი

რუსთაველის ზნოსვეტზე ნომერ 6-ში გაიხსნა
ევროპულ-ქართული ტექნიკური, სავაჭრო და საბრუნველო
კ ა ნ ტ ო რ ა

„ევრ-ივერია“

კანტორის მთავარი მიზანია ხელი შეუწყოს აღმშენებლობის და მრეწველობის განვითარებას საქართველოში, კანტორას დამოკიდებულება აქვს გერმანიასთან და სულ მოკლე ხანში შეუძლიან მოწყობა წისქვილების, სადგურების, ქარხნების და ყოველივე სამრეწველო წარმოების.

კანტორამ უკვე მიიღო გერმანიიდან სამეურნეო და სხვა ი რ ლები.

1-2.

ყოვლად ცნობილი ბაჰოს მოვაზრამები

ა. დ. ბოსტლანაშვილი

იგივე ბოსტლანოვაგი

თბილისში, შტაბის ქუჩა № 6

გაეხსენით მალაზია. ვაჭრობა ყოველნაირი საქონლით. გვაქვს საწყობები. ვიღებთ საკომისიოთ გასასყიდათ ყოველ ნაირ საქონელს, როგორც წვრილათ ეგრეთვე ბიუშმათ. სულ ძალიან მოკლე ხნის განმავლობაში ვიღებთ გასასყიდათ ხალიჩებს, ოქრო ვერცხლეულობასა და ყოველ ნაირ ძვირფას თელეულობას.

ყოველ ამნაირ მონდობილობას ჩვენი დამსახურებული ფირმა ასრულებს კარგათ და სვინდისიერათ.

ფ. დ. გოგელია

სამანუფაქტურო და სხვა საქონლის გამყიდველი

კ ა ნ ტ ო რ ა

დამფ. კრების და ნიკოლაევის ქუჩების კუთხე № 1

ხრდილაეთის ნომრების შირდაშირ.

1-4.

ლ ა ბ ო რ ა ტ ო რ ი ა

„ეაშუკა“

წარმოების ხაზანი:

1. კბილის ზნაშკა „უემსუენა“
2. სმფავარის მაზი „ზრიალა“
3. სანის ზუღრა.
4. დეკლანი და ღუსი.

მოითხოვეთ ყველგან.

გაყიდვა: ყორღანოვის ქუჩა № 18. მეორე სართული, ბინა № 3. ტელ. 8-26.

3¹/₂-საათიდან - 4¹/₂-მდე.

1-2.

კაცეთის მფენახეთა ამხანაგობა

„სასალსტ“

თბილისი, ქარვასლა თამამშევისა.

1-2.

სერგოსთან ყველა!!!

ვისაცა სურს გემრიელი
 შეჭამანდი კარგი;
 (ჯიბის ამამჩატებელი
 კუჭისათვის მარგი)
 ვურჩევთ ნახოს „სიმართლეში“
 ჩვენი ძველი სერგო;
 (იმას ჩვენი გამოკვება
 განგებისგან ერგო)
 ტანადია ახოვანი
 რაჭველური გვართკ
 დახლის ახლო უყვარს დგომა
 სანოვაცის ჯარით;
 ჩახოხბილი ინდაური
 მწვადი ცხელზე-ცხელი!
 გოჭი შებოჭინებული
 თვალზე განახელი;
 მწვანოვლების ლურჯი მდელო
 ტურფა და ნარნარი.
 ცხელი ხარჩო, ცხელი ღომი
 თეთრად გადამდნარი.
 ღვინო გამაცოცხლებელი
 მრავალ გვარი ფირმის,
 (არ აკლია ერთი სიტყვით
 არცა ხორცი ირმის)
 აი სერგოს ანდამანტი
 თვისკენ მიმზიდველი;
 კუჭის გამახარებელი
 ჯიბის დამჩუტველი—
 მაშ სერგოსკენ! იაფია!
 ნუ გაქვთ შურვა ბონის,
 იცოდეთ, რომ კარგი ჭამა
 მომცემია ღონის.

2-3

ლაგვის შუაგვი

მუდმივ პეტალღიურ ჩარხში
 ყალბი დამსადება ავრძალულია
 მთავარი საწყობი (ბითუმად, ცალ-ცალკე)
მთელი კავკასიისთვის არის
ნ. ლგობაქის
 მაღაზიაში
 მისამართი: თბილისი, თღას ქუჩა № 3
საჭიროა ყველგან გამყიდველები
 მინები ტლებისთვის და საბარგო ავტო-
 მობილისათვის.

2-2

საუკეთესო ნივთი

სამახსოვროთ ანუ საჩუქრად

თავისთვის, მეგობრებისთვის, თანამოსამსახურეებისთვის, სე-
 ზოგადო და პოლიტიკურ მოღვაწეთათვის, დღეობისთვის,
 ქორწინების დღისთვის ან და სამახსოვროდ საამურ მოგო-
 ნებისა და სხვა. ეს არის **ნახატი** მწვენივრად და ხელო-
 ვნურად-გადიდებული პატარა ფოტოგრაფიული სურათიდან
 გამოგვიგზავნეთ ჩვენ თქვენი ან იმ პირისა ვისგანაც გქონდეთ
 სამახსოვრო-ფოტოგრაფიული ნახატი ფოსტით.

ჩვენ გაცნობებთ რანიირი უფრო აჯობებს ნახატი და რადიირება

შევასრულებთ დაჩქარებით და კარგად

მისამართი: ქ. თბილისი, ვერის დიდართი № 12

საპარტრეტო სხელოსნო „პალიტრა“

ა. კ. შოვოროზნიკისა.

2-2

სასადილო „რაჭა“

თუ „სიმართლე“ არის სადმე
 ეს აქ არის აქ — „რაჭაში“;
 (ვისაც „რაჭა“ არ სმენია
 ის ყოფილა ალბათ ჭაში)
 ღვინოები აქ იკითხეთ
 იმერული თუ კახური;
 თავის ბედზე ღღარ დარდობს
 ჩვენი ღვინით შენახური.
 თუ კი სადმე გაგონილა
 ქათმები თუ ხორცი ცხვარის—
 გოჭი, მწვადი და საცივი —
 ეს სულყველა ჩვენთან არის!..
 ღომი ჩვენი ვინ არ იცის
 თუ ვინდ დიდებული ხარჩო!
 ნიადაგ დღე ჩვენთან დადის
 ხარჩოსათვის ჩვენი დარჩო.
 სულგუნი და ჭყინტი ყველი
 „ზიარება არის სულის“
 ვინც მოვიდა და მიირთვა
 აღარა აქვს ჯავრი ფულის.
 მოდიო. ნახეთ და დარწმუნდით
 ფულს ნუ ზოგავთ კი—ნურავინ.
 მაშ ნ შერცხვეს ჩვენი „რაჭა“
 თუ გაგიშვით მომდურავი.

ჩაწერილი ბ. გ-ს მიერ.

1-2.

დაიბეჭდა და გამოვიდა გასაყიდათ კალენდრები:
 შედგენილი მ. ზაჩეჩილაძის მიერ.

1921 წლ. ს.

კაღლის კალენდარი.

უქმეები დაბეჭდილია წითელი საღებავით,
 კარდენი ფერადია, ლიტოგრაფიული.

ჯიგის კალენდარი.

ქართველთათვის და სომეხთათვის.

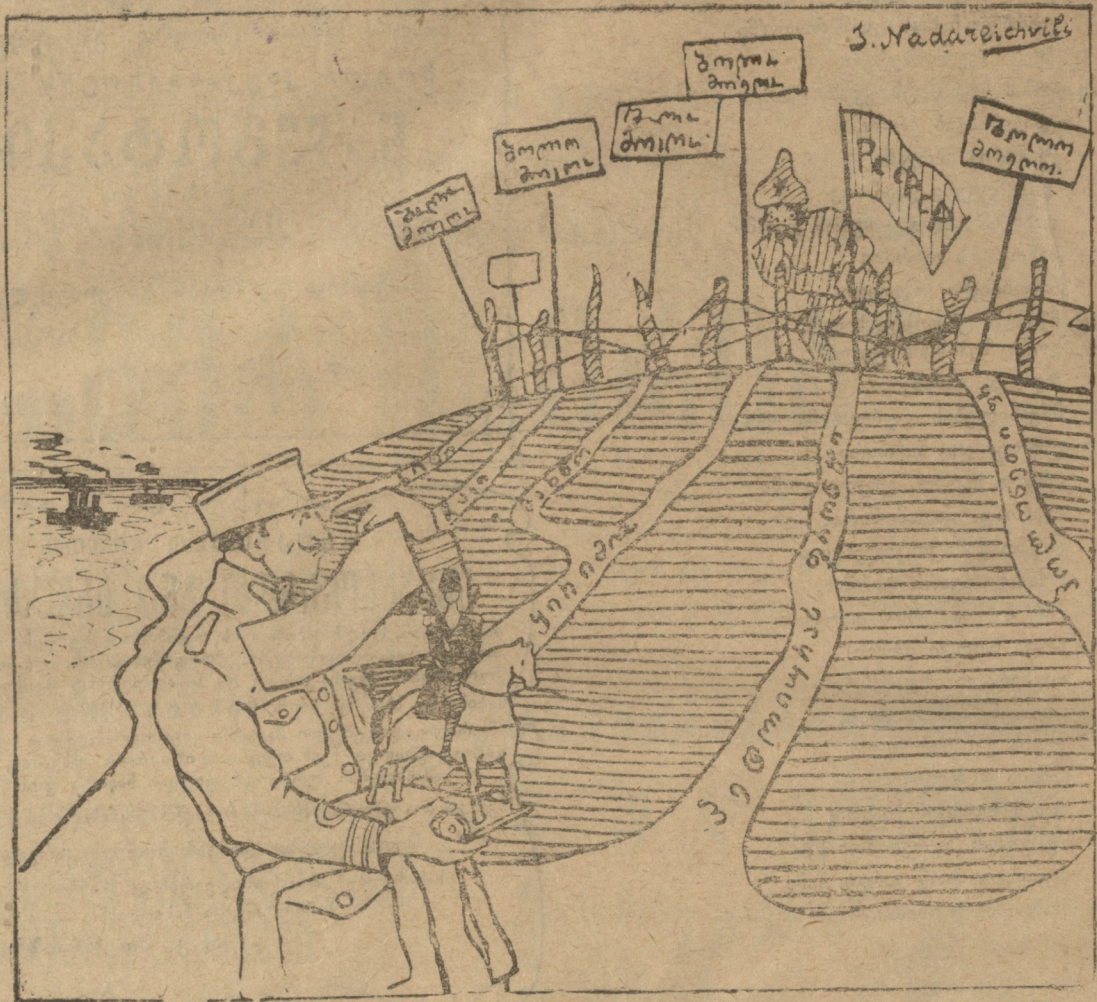
მოქარავი კალენდარი.

ქართულ-რუსული, უქმეები დაბეჭდილია
 წითელი საღებავით.

თვიური კალენდარი.

დასურათებული, ქართულ-რუსული. უქმეები
 დაბეჭდილია წითელი საღებავით.

ს ა გ რ ნ ე ბ ე ლ ი .

საფრანგეთი. (ფრანგელის განთავის შემდეგ) ამბობენ, ყველა გზას რომში მიჰყავსო... რუსეთს არ ითქმის... ნეტა რომელი გზით გავგზავნო?

„ეზმაკის მატრასი“

თვეში ღირს 200 მან., ცალკე ნომერი ეველგან 50 მან.

ჟურნალში დაიბეჭდება **გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ე ბ ი** შეღავათიან ფარგლებში რედაქციაში შეიძლება შექმნას აგრეთვე დღემდე გამოხული ნომრების. ხელის მოღობა ფული შემდეგ მისამართით უნდა გამოგზავნონ: თფილისი, რუსთაველის ქუჩა, № 24. ეზმაკის მატრასისათვის. რედაქცია და კანტორა ღიანა 9-2 საათამდე.